

Sortförsök i höstraps

Av Albin Gunnarson, Svensk Raps AB

Provningen av höstrapsorter i Sverige fortsätter att öka. Under 2007 prövades 27 linjesorter och 20 hybrid sorter vilket är totalt 11 sorter fler än 2006. Under året har funnits 8 linjeförsök (OS 23) och 10 hybridförsök (OS 24) samt 6 mindre sortförsök (OS 22, VSO 701, L7-822) där både hybrid och linjesorter ingått. Dessa 7 försök har varit placerade i Halland, Värmland, Närke, Sörmland, Uppland och Västmanland. 2 försök av dessa utvintrade eller kasserades. Av de 18 OS 23 och OS 24 försöken har vardera ett i varje serie kasserats.

Resultaten från sortförsöken har delats in i tre områden: sydvästra Götaland (område A), sydöstra Götaland (område B) samt norra Götaland och Svealand (område D, E, F). Att bäst bedöma en sorts avkastningspotential sker genom att studera flerårsmedeltal. Det stora antalet sorter i provning samt marknadens stora intresse för raps gör att flera sorter med bara ett litet antal år i provning ofta kommer ut på marknaden. Därför kan det även vara intressant att titta på resultat från bara ett fåtal år och försök. Dessa resultat skall dock hanteras med försiktighet.

Försök 2007

I Skåne präglades hösten 2006 av regn och åter regn. Därför är många försök etablerade lite senare än normalt. Samtidigt blev den milda hösten räddningen för rapsen och skördarna i försöken är trots allt ganska normala i Skåne och lite högre än normalt i Mellansverige. Försöken på Gotland har lidit av sommarens torra och har gett lite lägre skörd. Överlag kan årets sortförsök betecknas som mycket goda med lagom grad av vinterpåfrestning som givit mycket information om sorternas odlingsegenskaper. Resultat att nämna är linjesorterna Catalina som gett mycket bra avkastning i hela landet och Beluga som gett bra avkastning i område A och B. Av Hybriderna har PR46W09 samt CWH 084 i område A och B gett högst skörd samt Excalibur och Hornet i område C-F.

Flerårsresultat

Utbudet av sorter är mycket stort och det finns inga möjligheter att här kommentera varje enskild sort. Till detta hänvisas till "Sortval" utgiven vid SLU. Det finns dock några sorter som kan nämnas särskilt vid en studie av flerårsmedeltal. Av linjesorterna är detta Catalina som är prövad 2 år, 2005 och 2007 med mycket gott resultat i hela landet samt Beluga i område A och B, även den prövad 2 år. Av hybrid sorterna bör nämnas Excalibur, PR46W31 och SW Amigo. Excalibur har gått särskilt bra i område C-F

Dvärghybrider

Sedan 2006 har även en ny typ av hybrider provats, så kallade dvärghybrider. Dvärghybrider är framförallt kortare än vanlig hybrid raps. Från 2007 finns resultat från två dvärghybrider. PR45D01 är prövad 2 år och har medelgod avkastning. CWH086D är endast provad ett år. Sorten utmärkte sig med extremt god övervintringsförmåga i flera försök som haft stor vinterpåfrestning. I framtiden kommer vi troligen att se mer sorter med dvärgegenskaper.

Sortegenskaper

Skillnaden i mognadstid är liten mellan sorterna i försöken. Troligt är att denna skillnad är större i praktisk odling. De flesta hybriderna är numera kortare än Banjo och stjäлкstyrkan har också blivit bättre. Generellt så har hybriderna något bättre övervintringsförmåga men också större kompensationsförmåga för vinterskador. Allra bäst vinterhärdighet har hybriderna Calypso och Madonna. Värt att notera är dock att linjesorten Californium har lika bra vinterhärdighet som de bästa hybriderna. Inte undra på att det är en av de större sorterna i östra Europa.

Avkastningsresultat från försök 2007.

Sydvästra Götaland område A		Sydöstra Götaland område B	
Råfett Rel tal	Antal försök	Råfett Rel tal	Antal försök

Linjesorter

	1990 kg råfett/ha		1700 kg råfett/ha	
Carousel	100	6	100	4
Status (hybrid)	98	6	110	4
Catalina	116	2	113	2
Vision	115	2	110	2
MLCH 141	115	2	105	2
Beluga	113	2	118	2
Beamer	113	2	82	2
Fair	112	2	100	2
Insider	110	2	108	2
Castille	107	2	112	2
Olivert	106	2	88	2
Verona	104	2	88	2
Casoar	104	2	106	2
Gospel	103	2	101	2
MLCH 146	103	2	99	2
Lioness	102	2	93	2
Nemax	102	2	106	2
Astrid	101	2	105	2
Grizzly	99	2	105	2
Bravour	97	2	111	2
Genius	95	2	101	2
HSK	94	2	103	2
Californium	93	2	120	2
Ramiro	92	2	103	2
Falstaff	92	3	98	2
Lorenz	90	2	105	2
Winner	86	3	101	2
Oase	86	3	78	2

Hybridsorter

Carousel (Linje)	100	6	100	4
Status	98	6	110	4
PR46W09	114	3	113	2
CWH 084	113	3	113	2
Hornet	113	3	109	2
CWH 090	111	3	115	2
Madonna	108	4	96	2
PR46W31	107	4	113	2
Finesse	106	3	114	2
Excalibur	105	3	108	2
PR45D01	105	3	108	2
Taurus	104	3	103	2
Amigo	103	3	109	2
Trabant	102	3	93	2
Banjo	101	4	110	2
Disco	101	4	112	2
Calypso	100	4	106	2
SW 05003C	100	3	102	2
CWH 086D	99	3	99	2
Exgold	98	3	111	2
Nelson	97	3	114	2

Flerårssammanställning höstraps 2003-2007.

Sydvästra Götaland		Sydöstra Götaland	
Omr A		Omr B	
Råfett	Antal	Råfett	Antal
Rel.tal	försök	Rel.tal	försök

Linjesorter

	2010 kg råfett /ha		1870 kg råfett/ha	
Carousel	100	29	100	13
Status, Hybrid	102	39	106	17
Catalina	112	6	111	4
Beluga	105	7	108	4
Lioness	105	7	95	4
Olivert	104	7	98	4
Insider	104	7	104	4
Oase	103	19	94	8
Verona	101	16	98	7
Gospel	101	21	101	9
Genius	99	11	100	6
Californium	98	11	108	6
Winner	96	23	104	9
Ramiro	95	17	98	8
Astrid	95	7	104	4
Falstaff	92	24	94	9

Hybridsorter

PR46W31H	109	12	105	6
Madonna	107	19	104	8
Excalibur	107	7	106	4
Amigo	107	11	109	6
PR45D01	104	7	104	4
Disco	104	22	105	9
SW 05003C	104	7	100	4
Calypso	103	22	106	9
Finesse	103	7	109	4
Banjo	103	22	105	9
Status	102	39	106	17
Nelson	-	-	-	-

Sortegenskaper 2003-2007.

	Över- vintring 0-100	Stjälk- styrka 0-100	Mognad dagar	Råfett % av ts	Protein % av ts	Strållängd cm
Linjesorter						
Astrid	83	92	347	46,1	35,6	119
Beluga	79	99	350	47,9	39,8	133
Californium	85	85	348	45,6	35,6	127
Carousel	83	89	349	47,1	35,6	124
Castille	83	92	348	46,3	35	124
Catalina	83	76	347	47,9	35,7	128
Falstaff	82	94	348	48,5	36,5	128
Genius	81	97	350	48,7	35	141
Gospel	83	91	350	47,2	35,3	127
Insider	81	95	349	48,3	36,4	138
Lioness	81	92	350	49,2	36,2	130
Oase	79	92	351	49,2	36,7	134
Olivert	82	81	350	49,8	37,1	132
Ramiro	80	90	349	48	36	135
Verona	81	94	350	48,5	36	135
Winner	83	85	349	47	35,3	132
Hybridsorter						
Amigo	82	98	349	48	35,9	136
Banjo	84	79	347	46,7	36,9	144
Calypso	85	93	348	47,4	37,5	141
Disco	82	94	349	47,9	35,9	140
Excalibur	85	84	347	47,4	36,1	131
Finsse	80	84	349	47,3	37,6	144
Madonna	87	91	348	47,5	36,8	143
Nelson	71	72	347	46,1	-	138
PR45D01H	83	98	349	46,8	35,7	119
PR46W31	79	93	350	46,5	35,2	142
Status	82	84	348	47,4	35,5	139
SW 05003C	84	86	348	48,2	36,8	141

Enskilda hösträpsförsök i Skåne 2007. Skörd.

SORT	Fröskörd			Råfett - skörd			Fröskörd			Råfett - skörd		
	dt/ha	rel		%	kg/ha	rel	dt/ha	rel		%	kg/ha	rel
OS7-23 Linjesorter	871/06 Ebbe Persson, Egonsborg, Trelleborg Förfukt: Vårkorn Jordart: mmh sa LL. pH 7,4 Sådd: 6/9-06. CV% 8,3						249/06 Anders Ohlsson, Fröslövs Boställe, Löderup Förfukt: Vårkorn Jordart: mmh l Sa. pH 7,0 Sådd: 28/8-06. CV% 4,3					
Mon Carousel, MLCH 086(PI)	42,2	100		49,6	1911	100	44,2	100		49,2	1976	100
Gbr Status (SSd) H	38,6	91		47,9	1684	88	44,9	102		48,7	1992	101
SW Gospel, 0784	46,2	110		48,4	2029	106	48,0	109		48,1	2105	107
SW Falstaff, 041	36,3	86		49,5	1640	86	38,8	88		51,2	1813	92
SW Genius, DS29312	37,8	90		49,5	1695	89	45,9	104		50,7	2113	107
SW Verona, DS29262	43,2	102		50,0	1979	104	47,2	107		50,7	2173	110
SW Vision	46,1	109		49,7	2080	109	54,0	122		51,0	2506	127
NPZ Lorenz (SW)	40,5	96		49,8	1837	96	37,8	86		51,5	1770	90
Mon Castille, MLCH 100 (PI)	47,3	112		47,2	2034	106	50,8	115		48,3	2236	113
Mon Catalina (PI)	50,8	120		49,7	2290	120	50,8	115		50,9	2354	119
Mon Californium (PI)	45,8	108		46,9	1950	102	41,3	93		46,9	1761	89
RAGT Grizzly (PI)	41,6	99		49,5	1878	98	45,8	104		50,1	2089	106
ES Astrid (PI)	42,9	102		47,5	1852	97	49,5	112		48,4	2181	110
Mo Casoar (PI)	45,1	107		48,9	2014	105	48,7	110		48,3	2138	108
MLCH 141 (PI)	47,7	113		50,7	2189	115	50,6	115		51,8	2388	121
MLCH 146 (PI)	40,4	96		47,5	1745	91	53,6	121		48,7	2373	120
Gbr Ramiro L (SSd)	37,4	89		49,3	1675	88	43,8	99		49,9	1989	101
RG Insider, 2401 (SSd)	45,7	108		50,5	2094	110	50,0	113		51,0	2320	117
Gbr Winner (SSd)	37,3	89		47,5	1607	84	41,1	93		49,3	1844	93
SER Beluga, 1032 (SSd)	45,0	107		49,9	2052	107	54,0	122		50,2	2469	125
SER Olivert, 2128 (SSd)	39,5	94		51,9	1881	98	48,7	110		53,1	2355	119
Ser HSK 784 (SSd)	40,5	96		48,3	1779	93	44,8	101		48,9	2000	101
DSV Lioness (SSd)	40,1	95		51,5	1857	97	47,5	108		51,7	2235	113
DSV Oase L (SSd)	38,3	91		51,4	1794	94	46,8	106		52,3	2226	113
NK Bravour (Syn)	39,1	93		49,9	1776	93	45,4	103		51,4	2119	107
NK Beamer (Syn)	46,0	109		50,9	2130	111	49,8	113		52,5	2379	120
NK Nemax (Syn)	43,8	104		49,6	1969	103	45,7	104		50,7	2108	107
NK Fair (Syn)	47,2	112		50,7	2180	114	47,9	108		52,4	2287	116

Enskilda höstrapsförsök i Skåne 2007. Skörd.

OS7-23		121/06					
Linjesorter		Hushållningssällskapet, Helgegården, Kristianstad					
		Förfrukt: Höstråg					
		Jordart: mf I Sa. pH 6,4					
		Sådd: 2/9-06. CV% 5,7					
SORT		Fröskörd		Råfett - skörd			
		dt/ha	rel	%	kg/ha	rel	
Mon Carousel, MLCH 086(PI)		35,5	100	51,7	1652	100	
Gbr Status (SSd) H		44,0	124	51,6	2063	125	
SW Gospel, 0784		37,9	107	51,1	1767	107	
SW Falstaff, 041		41,0	116	51,0	1908	115	
SW Genius, DS29312		41,5	117	50,7	1914	116	
SW Verona, DS29262		36,1	102	50,1	1643	99	
SW Vision		44,3	125	51,5	2060	125	
NPZ Lorenz (SW)		37,7	106	51,6	1777	108	
Mon Castille, MLCH 100 (PI)		47,2	133	49,9	2145	130	
Mon Catalina (PI)		46,9	132	50,6	2163	131	
Mon Californium (PI)		47,3	133	51,3	2201	133	
RAGT Grizzly (PI)		44,3	125	50,6	2048	124	
ES Astrid (PI)		42,6	120	51,0	1975	120	
Mo Casoar (PI)		44,4	125	49,0	1973	119	
MLCH 141 (PI)		38,4	108	51,3	1788	108	
MLCH 146 (PI)		39,9	113	51,7	1866	113	
Gbr Ramiro L (SSd)		37,8	106	51,4	1780	108	
RG Insider, 2401 (SSd)		42,6	120	52,2	2028	123	
Gbr Winner (SSd)		43,0	121	50,4	1972	119	
SER Beluga, 1032 (SSd)		46,0	130	52,3	2186	132	
SER Olivert, 2128 (SSd)		36,1	102	52,9	1733	105	
Ser HSK 784 (SSd)		41,3	116	51,2	1926	117	
DSV Lioness (SSd)		36,6	103	53,0	1774	107	
DSV Oase L (SSd)		28,7	81	52,4	1377	83	
NK Bravour (Syn)		41,2	116	51,2	1912	116	
NK Beamer (Syn)		30,0	85	51,8	1410	85	
NK Nemax (Syn)		43,8	124	51,4	2046	124	
NK Fair (Syn)		41,3	116	51,3	1936	117	

Enskilda höstrapsförsök i Skåne 2007. Skörd.

OS7-24		303/06				250/06					
Hybridsorter		Claes Jansson, Stävie Nyboväg, Furulund				Hushållningssällskapet, Sandby Gärd, Borrby					
		Förfrukt: Höstråg				Förfrukt: Vårkorn					
		Jordart: mmh I Mo. pH 7,3				Jordart: mf I Sa. pH 6,6					
		Sådd: 11/9-06. CV% 4,6				Sådd: 11/9-06. CV% 6,2					
SORT		Fröskörd		Råfett - skörd		Fröskörd		Råfett - skörd			
		dt/ha	rel	%	kg/ha	rel	dt/ha	rel	%	kg/ha	rel
Mon Carousel,MLCH 086(PI)		48,3	100	47,7	2100	100	52,7	100	51,3	2451	100
Gbr Status (SSd) H		49,3	102	49,0	2201	105	53,7	102	50,5	2469	101
SW Calypso H		48,3	100	49,9	2191	104	50,9	97	50,7	2347	96
SW Banjo, 0761 H		50,2	104	48,2	2200	105	52,9	100	50,5	2430	99
SW Madonna, (0103) H		50,3	104	48,6	2221	106	52,0	99	51,2	2414	98
SW Amigo (SW1H04) H		51,7	107	50,1	2357	112	49,7	94	51,4	2313	94
NPZ Taurus (SW) H		51,4	106	50,8	2373	113	54,3	103	51,3	2540	104
NPZ Trabant (SW) H		47,0	97	49,6	2120	101	53,6	102	51,8	2520	103
PR 45 D 01 (DuP) H		51,5	107	48,8	2285	109	49,6	94	50,2	2257	92
PR 46 W 31 (DuP) H		54,4	113	49,0	2425	116	56,4	107	49,8	2562	105
PR 46 W09 (DuP) H		54,8	113	50,6	2527	120	54,6	104	50,3	2504	102
Mon Exgold (PI) H		45,6	94	47,8	1978	94	52,3	99	51,1	2434	99
Mon Excalibur (PI) H		47,1	97	48,4	2076	99	52,8	100	52,0	2495	102
CWH 084 (PI) H		53,9	111	49,0	2405	115	56,8	108	51,2	2633	107
CWH 086D (PI) H		48,4	100	47,0	2069	99	53,1	101	48,9	2359	96
CWH 090 (PI) H		54,2	112	49,5	2441	116	52,5	100	50,4	2415	99
Gbr Disco (SSd) H		47,5	98	49,8	2152	102	48,6	92	51,8	2287	93
RG Finesse, 203/02 (SSd) H		47,1	97	49,8	2138	102	53,9	102	50,9	2505	102
DSV Hornet (SSd) H		49,3	102	49,6	2227	106	55,0	104	51,2	2558	104
NK Nelson, 3902 (Syn) H		46,9	97	47,0	2004	95	50,4	96	50,2	2287	93
SW 05003C H		49,8	103	50,4	2281	109	52,0	99	50,7	2395	98

Enskilda höstrapsförsök i Skåne 2007. Skörd.

OS7-24		426/06				
Hybridsorter		Bröderna Lundgren, Ingelstorpsv., Ängelholm				
		Förfrukt: Höstråg				
		Jordart: mmh sa LL. pH 6,9				
		Sådd: 18/8-06. CV% 8,1				
SORT		Fröskörd		Råfett - skörd		
		dt/ha	rel	%	kg/ha	rel
Mon Carousel,MLCH 086(PI)		43,0	100	50,2	1970	100
Gbr Status (SSd) H		31,3	73	48,4	1378	70
SW Calypso H		33,0	77	48,9	1465	74
SW Banjo, 0761 H		35,1	82	47,9	1534	78
SW Madonna, (0103) H		37,9	88	48,2	1658	84
SW Amigo (SW1H04) H		38,0	88	48,6	1683	85
NPZ Taurus (SW) H		33,5	78	49,4	1501	76
NPZ Trabant (SW) H		37,2	86	49,7	1684	85
PR 45 D 01 (DuP) H		45,0	105	47,2	1937	98
PR 46 W 31 (DuP) H		46,8	109	48,3	2053	104
PR 46 W09 (DuP) H		44,2	103	49,3	1979	100
Mon Exgold (PI) H		38,7	90	47,2	1658	84
Mon Excalibur (PI) H		43,2	100	48,3	1900	96
CWH 084 (PI) H		43,5	101	48,8	1936	98
CWH 086D (PI) H		40,1	93	46,5	1697	86
CWH 090 (PI) H		45,2	105	48,8	2010	102
Gbr Disco (SSd) H		41,5	96	49,6	1871	95
RG Finesse, 203/02 (SSd) H		42,4	99	49,2	1901	96
DSV Hornet (SSd) H		48,8	113	48,2	2146	109
NK Nelson, 3902 (Syn) H		39,5	92	47,5	1706	87
SW 05003C H		33,8	78	49,3	1517	77